

aliena, Episcopus in Confirmatione alia imponat, et a parochio in libro adnotentur, nam confirmatorum nomen et cognomen in speciali libro inscribi debent, juxta regulas in Rituali romano descriptas. Si qui ex aliena parœcia ad Confirmationem accedant, præter quam quod parochus in suo libro eorum nomina referat, separatim vero ab elencho priorum parochianorum, ad ipsorum parochum schedulas transmittat, qui eas in suo etiam parochiali libro adnotabit.

TITULUS IV.

DE SANCTISSIMO EUCHARISTIÆ SACRAMENTO.

Cœlesti nos pane cibare voluit benignissimus Deus, ut qui filii ejus nominamur et sumus (1), cœlestes homines simus (2) et occurramus in virum perfectum (3), conformes facti imagini Filii ejus (4). Hoc nobis tribuit ipsemet Christus Filius Dei, panis vivus qui de cœlo descendit (5), quique sciens quia omnia dedit ei Pater in manus, cum dilexisset suos qui erat in mundo, in finem dilexit eos (6), et in qua nocte tradebatur, divitias sui amoris in nos velut effudit (7), panem in Corpus, vinum in Sanguinem suum convertens et dicens: accipite et manducate; hoc est corpus meum quod pro vobis tradetur.... accipite et bibite, hic est sanguis meus, qui pro vobis effundetur: hoc facite in meam commemorationem (8). His igitur verbis instituit Eucharistiam, quæ hoc sibi proprium habet, ut sit sacrificium simul et sacramentum; nam quatenus conficitur et ad Deum honorandum immediate refertur, sacrificium est: peracta consecratione, quatenus ad hominum refertur usum, sacramentum est. Nunc autem de hoc tantum dicendum et decernendum intendimus.

I. Commune hoc quidem est sanctissimæ Eucharistiæ cum cæteris sacramentis, symbolum esse rei sacræ et invisibilis gratiæ formam visibilem; verum illud in ea excellens et singulare reperitur, quod reliqua sacramenta tunc primum sacrificandi vim habent, cum quis illis utitur; at in Eucharistia ipse sanctitatis auctor ante illius usum est: nondum enim Eucharistiam susceperant Apostoli de manu Domini, cum vere tamen ipsi affirmaret Corpus suum esse quod præbebat. Et semper hæc fides in Ecclesia Dei fuit, statim post consecrationem verum Domini nostri Corpus, verumque ejus Sanguinem sub panis et vini specie una cum ipsius anima et divinitate existere;

(1) 1. Joann. III, 1. (2) 1. Cor. XV, 48. (3) Ephes. IV, 13.
 (4) Rom. VIII, 29. (5) Joann. VI, 51. (6) Id. XIII, 1. 3.
 (7) Conc. Trid. sess. XIII, cap. 2. (8) 1. Cor. XI, 23, 25.

sed Corpus quidem sub specie panis, et sanguinem sub vini specie ex vi verborum, ipsum autem Corpus sub specie vini, et sanguinem sub specie panis, animamque sub utraque vi naturalis illius connexionis et concomitantæ, qua partes Christi Domini, qui jam ex mortuis resurrexit non amplius moriturus, inter se copulantur; divinitatem porro propter admirabilem illam ejus cum corpore et anima hypostaticam unionem (1).

II. Hanc Sacrosanctæ Tridentinæ Synodi doctrinam, quam firma fide credimus et profiteamur, doceant parochi, concionatores, cæteri que sacerdotes, ut fidelis populus ad adorandam Ssmam. Eucharistiam excitetur, ad gratias Deo ex corde reddendas pro tam ineffabili dono inflammetur, et ad divinum panem quo anima de Deo saginatur (2) suscipiendum fervido accedat amore. Quoniam enim sanctissimi hujus Sacramenti multo plures, quam aliorum sacramentorum usus a nobis fieri, multoque uberiores ex eo, quam ex aliis, fructus percipi possunt; idcirco sancta mater Ecclesia antiquissimo instituto illud asservari et adhiberi jussit, ut cœlestis cibi copia fidelibus, qui eo refici petant, præsto semper sit; ut ægrotantibus tamquam viaticum præbeatur; ut in tabernaculis veluti in throno gratiæ habeatur. et demum populi adorationi proponatur.

III. Venerabilis Eucharistia nedum in cathedralibus et collegiatis ecclesiis asservari potest et debet, sed etiam in parochialibus quibuscumque, licet pauperioribus (3), adeo ut culpa gravetur parochus ille qui, etsi ad paucas horas, eam in sua Ecclesia deesse patiat. Similiter habenda est in Ecclesiis regularium utriusque sexus (4) atque in illis ubi cura animarum exercetur uti sunt filiales parochiarum, dummodo Missa frequenter saltem celebretur per sacerdotem adscriptum, qui ibidem constanter ministret, et necnon sacella hospitalium et hospitiorum puerorum et senum (5). Cæteris interdicitur nisi ex legitima et immemorabili consuetudine, vel ex privilegio apostolico (6). In Ecclesiis cathedralibus necnon in parochialibus amplioris magnitudinis, ubi plures celebrantur functiones sacræ et frequens populus ad communicandum accedit, duo haberi licet tabernacula, uti ex perantiqua consuetudine habentur, unum in capella quæ longe distet ab altari majori in qua Corpus Christi asservetur pro comunione fidelibus distribuenda, et pro infirmis reficiendis, alterum in

(1) Conc. Trid. sess. XIII, cap. 3. (2) Tertulian. *De resurrect. carn.* C. 8.
 (3) S. Cong. Conc. 22. Mart. 1694. (4) S. Cong. Conc. 11 Mai. 1614.
 (5) S. R. Conc. 7 Mai. 1857. (6) Bened. XIV. Const. *Quambis*.

quo obseretur ostensorium cum hostia majori pro publica Sanctissimi Sacramenti expositione (1).

IV. Lampades, una saltem ante tabernaculum diu noctuque colluceat (2), quæ fidelibus advenientibus Deum præsentem annuntiet, atque ad adorandum invitet, illisque recedentibus cultus aliquam et amoris professionem exhibere pergat. Oleo ex olivis expresso (alio quocumque interdicto) (3) jugiter alatur, nè umquam lumen deficiat, super quod sollicitudinem et vigilantiam parochorum, et ecclesiarum rectorum obtestamur, illorum conscientiam onerantes.

V. Particulæ consecratæ frequenter renoventur; numquam post quindecim dies; æstivo vero tempore in unaquaque hebdomada, ut omne corruptionis periculum vitetur (4).

VI. Et quoniam Christus Dominus, cujus deliciae esse cum filiis hominum (5), in Sacramento altaris jugiter nobiscum commorari voluit, non solum ut sui numinis præsentia communiret, sed potissimum ut sui Corporis cibo et Sanguinis potu spiritualem nostram vitam aleret et augeter, doceantur assidue fideles de ineffabili hujus beneficii magnitudine, deque ejus virtute et fructibus, ut maximum in omnibus ardeat desiderium frequenter accedendi ad hanc angelorum mensam, ut vitam habeant et abundantius habeant (6). Dicente enim Domino: Qui manducat meam carnem, et bibit meum sanguinem in me manet, et ego in eo... et ipse vivet propter me (7), per hoc divinum Sacramentum efficimur Christiferi; hoc est, Christum in corporibus nostris ferentes... et sic secundum beatum Petrum, divinæ naturæ consortes reddimur (8). «Unde consequens est, quod per hoc Sacramentum in sumentibus digne gratia augeatur, omnemque effectum, quod materialis cibus et potus quoad vitam agunt corporalem susten- tando, augendo, reparando et delectando, hoc quoad vitam operatur spiritualem, in quo, ut inquit Urbanus Papa, gratam Salvatoris nostri recensemur memoriam, a malo retrahimur, confortamur in bono, et ad virtutum et gratiarum proficimus incrementum» (9).

VII. Paterno igitur affectu rogamus et obsecramus per viscera misericordiæ Dei nostri, ac per parochos, per divini verbi præcones, atque per confessarios hortari volumus omnes et singulos, qui christiano censentur nomine, ut in hoc vinculo eharitatis, in hoc concordia

(1) Conc. prov. Vienn. 1858. S. Rit. C. 5 Dec. 1868.

(2) Rit. Rom. *De SSmo. Euchar. Sacram.*

(3) S. Rit. Cong. 9 Jul. 1864. (4) S. Rit. C. 7 Sept. 1850.

(5) Prov. VIII, 31. (6) Joann. X, 10. (7) Id. VI, 57, 58.

(8) S. Cyrill. Hierosol. *Catech. Mistag.* 4.

(9) Conc. Florent. Decr. pro Armen.

symbolo conveniant et concordent (1), atque frequenter et digne accedant ad mensam Domini. Exinde enim multi sunt infirmi et imbecilles et dormiunt multi (2), ac veluti de vite desecti palmites arescunt, quia obliviscuntur comedere panem qui dat vitam mundo (3), de quo ipsemet Salvator dicit: «nisi manducaveritis carnem Filii hominis et biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis» (4). Vehementer ergo cum Tridentinis Patribus optamus, ut nulla festiva dies, immo si fieri possit, nulla omnino dies transeat qua non aliqui, ad minus, fidelium ad sacram communionem in unaquaque accedant Ecclesia.

VIII. Duo vero extrema cavenda sunt omnino a parochis aliisque animarum moderatoribus: scilicet ne sua negligentia vel impatientia a frequenti communione arceantur fideles, quibus a Christo dictum est «venite ad me omnes... et ego reficiam vos» (5) et ne ad eam admittant qui publice indigni censentur, quales sunt: hæretici, ecclesiasticis censuris innodati, publici peccatores, alique in Rituali Romano notati, sicut occulti peccatores occulte petentes, donec resipiscant et digne accedant: nefas enim est sanctum dare canibus (6). Quoad pios fideles qui frequenter communicare desiderant, parochus uti talis, sibi non arroget in foro externo iudicium de communione illis concedenda vel deneganda, cum hoc ad confessarium pertineat; illius vero est præsto esse cuicumque hunc panem esurienti et rite petenti.

IX. Moneantur similiter omnes de præparatione præmittenda sacrae communioni juxta Apostoli monitum: «probet autem se ipsum homo, et sic de pane illo edat et de calice bibat; qui enim manducat et bibit indigne, iudicium sibi manducat et bibit, non dijudicans Corpus Domini» (7). Quæ verba repetens Concilium Tridentinum ait: «ecclesiastica autem consuetudo declarat, eam probationem necessariam esse, ut nullus sibi conscius peccati mortalis, quantumvis sibi contritus videatur, absque præmissa sacramentali confessione ad sacram Eucharistiam accedere debeat» (8). Neque tantum veste nuptiali per gratiam ornati, et jejuni, nisi de Viatico agatur, sed et magna humilitate, fide, modestia et exteriori decentia assistant fideles sanctissimo convivio agni immaculati Christi. Talem enim se exhibebit Deus animæ Sacramentum vitæ suscipienti, qualem se illa præparaverit Deo; et quantum quisque apposuerit diligentiam, tantum Deus adjiciet ad gratiam.

(1) Conc. Trid. sess. XIII, cap. 8. (2) I. Cor. XI, 30.

(3) Joann. VI, 33. (4) Id. id. 54. (5) Matth. XI, 28.

(6) Id. VII, 6. (7) I. Cor. XI, 28, 29. (8) Sess. XIII, cap. 7.

X. Ordinarius hujus Sacramenti distribuendi minister est quilibet sacerdos, exceptis viatico et communione paschali, quæ ad parochum de jure pertinet ministrare. Extra Missam ministraturus, superpelli- ceo et stola coloris officio diei congruentis utatur, insignibus quibus- cumque, etiam canonicalibus, depositis (1).

XI. Religiose, summaque cum reverentia observentur omnia quæ de communione, sive intra, sive extra Missam distribuenda præscri- buntur. Meminerint sacerdotes sibi nefas esse plures quam unam consecratam particulam alicui præbere (2), neque eas dividere extra necessitatis casum, uti cum proxime Missa pro aliis consecrandis ce- lebrari nequeat (3). Corporale super altare explicatum numquam ma- neat, nisi in actu distributionis, sed complicatum et in bursa clausum teneatur, si frequenter accedant communicantes (4), atque post ulti- mam distributionem ad sacristiam deferatur, non a laico, sed ab ipso sacerdote (5). Omnino improbamus et vetitum declaramus morem dandi fidelibus corporalium bursam, ut ante pectus eam apponant, dum communicant, quamque ipsi immediate deosculantur, dum adhuc sacram hostiam in ore detinent. Hæc praxis statim ubique eliminetur. Licitum vero est laminam argenteam, seu inargentatam ad hoc adhi- beri, ut in plurimis fit Ecclesiis (6); quæ tamen nec permitti debet ut, communione accepta, deosculetur, nec in tabernaculo clausa servari licet, sed decenter extra ipsum accuratim inspecta post communio- nem, et, si opus fuerit, super pyxidem purificata.

XII. Diurno dumtaxat tempore, horis nempe, quibus sacrosan- ctum Missæ sacrificium celebrare licet communio administranda est (7), minime vero in nocte Nativitatis Domini, nisi ex apostolico privilegio (8). Ubi Missa ex indulto celebratur antequam aurora illu- cescat, vel in initio ipsius auroræ, communio dispensari potest, immo et ante Missam, si mora gravis esset fidelibus, qui non nisi summo mane et per breve tempus ad Ecclesiam accedere possunt, vel forte minore tempore, minorive pietatis emolumento in gratiarum actione permansuri essent, si ad sacram communionem accipiendam non nisi post communionem sacerdotis admitterentur.

XIII. Licet sacram synaxim administrari a sacerdote cum para- mentis nigris celebrante, sive intra Missam, sive ante, vel post in

(1) S. Rit. Cong. 31 Aug. 1867.
 (2) S. Rit. Cong. 12 Feb. 1679, approbante Innoc. XI.
 (3) Id. 16 Mart. 1833. (4) Id. 13 Sept. 1704. (5) Id. 24 Sept. 1842.
 (6) Id. 12 Aug. 1854. (7) Id. 16 Sept. 1819. (8) Id. 3 Sept. 1701.

eodem altari, omissa tamen benedictione (1) atque *alleluia* in tempore paschali, quamvis oratio et versus de tempore dici debent (2). Nequit dari feria V in Cæna Domini post Missam solemnem (3), nec in feria VI in Parasceve, nisi per modum Viatici et cum stola alba (4). In Sabbato sancto, in locis tantum ubi adsit consuetudo, intra Missam, vel post eam solemniter celebratam (5).

§ I.

De Communione paschali.

Opus non habuisset Ecclesia paschalem communionem speciali de- creto præcipere ad segniores, timore saltem pœnarum excitandos, nisi charitas et pietatis studium refrixisset, quo, priscis temporibus ad sa- cram mensam frequentissime accedebant fideles, unde et spiritualis vita sese prodibat ubique, et sanctitas qua plurimi fulgebant. Sed quum, multorum jam charitate imminuta, ad divinum panem edendum non nisi raro appropinquarent, de filiorum æterna salute sollicita piis- sima mater, præceptum imposuit ut ter saltem in unoquoque anno Sacram Eucharistiam sumerent in Paschate, scilicet, in Pentecoste, et in Natali Domini (6). Denique cum neque hanc salutarem præceptio- nem servari vidisset, et non pauci plures per annos a Sacramentis se abstinerent, maternis visceribus ad meliorem frugem trahendos inhians, in Concilio IV Lateranensi celeberrimam illam legem edixit atque sancivit: «Omnis utriusque sexus fidelis, postquam ad annos discre- tionis pervenerit, omnia sua peccata, saltem semel in anno, fideliter confiteatur proprio sacerdoti et injunctam sibi pœnitentiam propriis viribus studeat adimplere, suscipiens reverenter ad minus in Paschate Eucharistiæ Sacramentum, nisi forte proprii sacerdotis consilio, ob aliquam rationabilem causam ad tempus ab ejusmodi susceptione duxerit abstinendum: alioquin vivus ab ingressu Ecclesiæ arceatur, et moriens ecclesiastica careat sepultura» (7). Quam quidem legem Tri- dentini Patres ratam habuerunt, ex expresse confirmarunt (8).

I. Flentes tamen lamentare cogimur plurimorum cæcitatem, qui a recta semita aberrantes, et de propria salute nullimode solliciti, sanctæ Matris Ecclesiæ præcepta parvipendunt, atque Christum

(1) S. R. Cong. Decret. generale 27 Jun. 1868.
 (2) Id. 26 Nov. 1878. (3) Cavallieri. tit. IV, cap. 4, d. 3, n. 3.
 (4) C. Rit. C. 12 Feb. 1679 approbant. Innoc. XI.
 (5) S. Rit. C. 22 Mart. 1806. (6) Cap. *Sæculares* 19. De consecr. dist. 2.
 (7) Can. *Omnis* De pœnit. et remiss.
 (8) Conc. Trid. sess. XIII. can. 9 XIV, cap. 5, can. 8.

Jesum, cujus se discipulos esse pleno superboque ore affirmare non verentur, etsi operibus negant, nec quærunt nec diligunt, nec in corde suo accipere volunt, unde vita carent quæ ab ipso solo haberi potest, apud quem est fons vitæ (1), et peccatis obvoluti in æternam prope- rant perditionem. Eorum certe miseremur, pro ipsis continuo, ut resipiscant, et aliquando sapiant, et ad cor redeant, preces coram Deo fundimus, eosque paterna voce vocamus et monemus in omnium illo- rum aures verba Domini ingeminantes: «convertimini, projicite a vobis omnes prævaricationes vestras in quibus prævaricati estis, et facite vobis cor novum et spiritum novum: et quare moriemini? Quia nolo mortem morientis, dicit Dominus Deus, revertimini et vivite» (2).

II. Idipsum nobiscum agant parochi omnesque verbi divini nuntia- tores, et zelo gloriæ Dei et animarum salutis incensi, sedulo inculcent et doceant, duplici præcepto teneri omnes ad sacratissimæ Euchari- stiæ sumptionem, divino nempe et ecclesiastico; divino uti ex verbis Christi Domini liquet, qui expresse dixit: «accipite et manducate (3); nisi manducaveritis carnem Filii hominis... non habebitis vitam in vobis» (4); ecclesiastico ex superius transcripto Concilii Lateranensis decreto, in quo tempus præfigitur hujus salutiferi convivii adeundi ab omnibus Ecclesiæ catholicæ filiis, ut divinum adimpleatur præceptum.

III. Quadragesima adveniente hoc præceptum promulgent et ex- plicent parochi, in memoriam omnium revocantes, Concilii Tridentini canonem quo anathema dicitur illi qui præceptum negaverit (5). Do- ceant gravissimo se crimine obstringi, et pœnis in Lateranensi Con- cilio statutis, obnoxii fieri, quicumque intra præscriptum temporis spatium sacram Eucharistiam non sumunt, nisi forte aut legitimo de- tineantur impedimento, aut ex confessarii judicio in aliud tempus id facere differant. Quod interdum est necessarium, ne quis indigne ad Eucharisticam mensam accedens, horrendum committat sacrilegium, ac judicium sibi manducet et bibat (6), cum præsertim Ecclesiæ præ- cepto non satisfaciat, qui sacrilege communionem suscipit (7).

IV. Ut huic præcepto omnes fideles facilius satisfacere et ut ex- cusationis causam desides prætereundum minime possint, Episcopi quo- tannis denuntient periodum adimpletionis juxta suarum diocesium praxim ex Apostolico Indulto statutam.

V. Locus ab ecclesiastica lege definitus ad Paschalem Communi- onem accipiendam, est parochialis uniuscujusque Ecclesia, ideoque qui

(1) Ps. XXXV, 10. (2) Ezech. XVIII, 30 et seq. (3) 1 Cor. XI, 24.
(4) Joann. VI, 54. (5) Sess. XIII, can. 9. (6) 1. Cor. XI, 29.
(7) Propos. 55 inter damnat. ab Innoc. XI.

in alia communicat præcepto minime satisfacit, nisi Episcopi, aut pro- prii parochi accesserit venia, in qua concedenda parochi ne nimium difficiles se præbeant; sed prudenter agant, et schedam adimpletionis exigant. Paschalis siquidem communio professio quædam est commu- nionis cum Ecclesia, et hujus vinculum per summisionem legitimo superiori exhibitam manifestatur; ideoque convenientissime statutum est, ut a proprio pastore in communi familiæ mensa paschale sacra- mentum recipiatur. Qui ægre igitur ferrent, si membra familiæ decli- narent a convivio quod communis lætitiæ causa paratum fuit, nec ipsi deflectant a mensa communi, quæ illos fide domesticos, charitate fa- miliares, et supernaturali nutrimento consanguineos demonstrat.

VI. Ab hac lege, quoad locum excepti sunt, præter sacerdotes, qui ubicumque paschali tempore celebrent præcepto faciunt satis, peregri- ni, vagi, et advenæ (1), quique justa de causa a propria parœcia absunt. Hi enim in loco ubi tempore paschali degunt, communionem accipere possunt, dum redeunt, adimpletionis testimonium parochi proprio exhibeant. Qui vero absunt ut a lege liberentur, sciant se omnino teneri, ideoque nec a peccato liberari, nec statutas pœnas effugere.

VII. Permittimus, ut omnes qui in seminariis, orphanotrophiis, collegiis, aliisque educationis domibus ab Episcopis approbatis, vel dependentibus, vitam agunt, paschalem communionem accipiant in sa- cello seu Ecclesia domui adnexa, et a proprio ipsius rectore seu ab ejus delegato sacerdote. Hoc ipsum concedimus iis qui in valetudinariis de- cumbunt, vel in carceribus detinentur, qui vel in oratorio locorum, vel in proprio lecto sacram communionem accipiant. Laudabilis servetur consuetudo deferendæ sacram Eucharistiam tempore paschali, et splen- dido apparatu, ægrotis, qui ad Ecclesiam accedere nequeunt (2).

VIII. Nisi aliquo detineatur impedimento, parochus ipse commu- nionem paschalem fidelibus distribuat (3). Impeditus vero, coadjutori, et in ejus defectu, alio sacerdote proprium committat officium.

IX. Quos communionem paschalem negligere noverint parochi, etiam atque etiam summa charitate ad prudenti zelo moneant, moni- tionibus autem in irritum cadentibus, rem proprio Episcopo denun- tiant, ut de iis quid facto opus fuerit, statuat.

(1) Rit. Rom. De commun. paschal. (2) Id. id. (3) Id. id.

§ II.

De prima puerorum communione.

I. A prima puerorum communione pendet sæpissime tota vitæ ratio, ac fructus in successivis communionibus percipiendi, immo et æterna salus. Vel maxime ergo, ac singulari solertia a parochis curandum est, ut optima animæ corporisque præparatione ab illis perficiatur, et accedant, ut oportet, ad arborem vitæ in medio paradisi Ecclesiæ a Domino plantatam; cujus fructus immortalitatem præstat edentibus, ut in fortitudine cibi illius ambulantes, ex hujus periculosæ peregrinationis itinere, ad cœlestem patriam pervenire mereantur.

II. In adventu itaque summi regis mundentur corda parvulorum, ut digne ambulent in occursum illius, qui venit ibi mansionem facturus, si dignum ei habitaculum præparetur, ut in charitate radicati et fundati (1) crescant in eo ipso qui est caput Christus (2), et dilatato corde viam mandatorum Domini percurret, neque ad dexteram neque ad sinistram declinantes.

III. Hoc sibi speciale munus esse considerantes parochi tamquam spirituales puerorum parentes, alacri animo studeant in ipsis parare viam Domini et rectas facere semitas ejus (3). Nullo igitur pareant labori ad illorum mentes vivissimæ fidei lumine illustrandas, tenera ipsorum corda ferventiori erga Dominum Jesum Christum amore accendenda, maximamque cibi eucharistici existimationem ac desiderium in illorum animis infundendum. Ad pueriles defectus corrigendos animum vertant; ad virtutum praxim, præsertim puritatis, obedientiæ ac pietatis illos informant. Ad pœnitentiæ sacramentum sæpius eos vocare oportet, et quo vicinior est dies, qua ad sacrum convivium accedere debent, eo magis inflammandi sunt ad conscientiam optima ratione, ac generali etiam confessione purgandam, et ad ornandam cordis habitationem in quam Deus ipse ingressurus est. Opportunum ad hoc assequendum erit, ut devota aliqua prædicatione puerorum captui accommodata, et ad normam spiritualium exercitiorum, ad sanctissimam communionem disponantur per quinque saltem dies illam immediate præcedentes, et ita fieri præcipimus.

IV. Ætas qua ad eucharisticam mensam admittendi sunt pueri minime definita est ab Ecclesia. «Quando jam pueri incipiunt aliqualem usum rationis habere, ut possint devotionem accipere hujus

(1) Ephes. III, 17. (2) Id. IV, 15. (3) Matth. III, 3.

sacramenti, tunc potest eis conferre» ait S. Thomas (1). Parochorum ergo erit diligenter explorare quinam admittendi sunt, sedulo perquirentes de eorum pietate, ingenio et rationis usu, atque in fidei doctrina institutione, qua possint divinum hunc cibum a communi pane satis discernere. Quos adeo rudes invenerint, ut perfectam institutionem suscipere non valeant, paterna charitate et diligentia, quantum in ipsis est, adhibita, meminerint Catechismum Romanum, hoc tantum requirere, ut pueri «hujus mirabilis sacramenti cognitionem *aliqualem* acceperint et gustum habeant» (2), Cumque communiter inter decimum et decimum quartum ætatis annum hæc cognitio haberi soleat (3), hanc regulam statuimus, ut nemo angelorum panis particeps fiat, nisi decimum saltem annum attigerit, et nemini ultra decimum quartum prima sacramentalis communio protrahatur. Si tamen sufficiens cognitio pueris citius affulserit, atque sensus pietatis et honestatis in ipsis invenerit parochus, acceleret, antequam ipsi propria expolientur innocentia, et animum vitiis commaculent a quibus eos angelorum esca est præservatura, ipsos præveniando in benedictionibus dulcedinis.

V. Nullus sacerdos pueros sacræ mensæ initiet absque parochi consensu, qui tamen facilis sit ad assentiendum, si rationabilis causa adsit, et pro iis præsertim qui in religiosis collegiis educantur, unde satis compertum est, eos recte in fide ac pietate instructos esse.

VI. Solemiori, qua fieri possit, pompa et apparatu celebretur prima puerorum communio, ut tam pueri doceantur divinum Sacramentum magni facere, tum parentes ipsi ad pietatis sensus, et si fortasse negligentes fuerint, ad præceptum adimplendum excitentur. Horis pomeridianis iterum ad templum revocentur pueri ut publice gratias referant Deo, pro ineffabili, quo illos ditavit, beneficio, et ut solemniter renovent promissiones in baptismo emissas, ac sacratissimo Cordi Jesu et beatissimæ Virgini Mariæ se ex toto corde devoteant. Ad hoc ferventiori spiritu peragendum excitentur a parocho ardentissimis verbis, eosque hortetur, uti bonus eorum pastor, ut frequenter in posterum ad sacram communionem accedant. Sciant parochi omnes magnam sibi consolationum segetem paratam ex labore quem in sanctificandos pueros impendant. Pietatem in familiis et in populis vigere videbunt, et mirabitur et dilatabitur cor eorum, et ipsi benedictionem accipient a Domino, et misericordiam a Deo salutari suo (4).

(1) Smm. Theolog. 3 p. Quæst. 80, art. 9. (2) De Sacr. Euchar. n. 62 et 63. (3) Bened. XIV. De Synod. diœc. lib. VIII. cap. 12, n. 2. (4) Ps. XXXIII, 5.

§ III.

De viatico et communione infirmorum.

I. Fideles in probabili mortis periculo constituti, sacram Eucharistiam accipere tenentur, et quidem ex divino præcepto juxta communem doctorum sententiam (1), ut nempe ad extremum agonem cœlesti pane roborentur. Meminerint ergo parochi, hoc sacramentum esse viaticum in Domino morientium; ideoque sollicitè curent ut ægre decumbentes, hoc viatico mature roborentur. Illos adeant, atque amantissimis verbis excitent ad purgandam conscientiam, et ad divinam Eucharistiam suscipiendam, etiamsi præcedenti die ad sacram mensam accesserint.

II. Viatico muniantur etiam pueri, qui primæ communionis ætatem nondum adepti, ad usum tamen rationis pervenerunt, et cœlestem cibum a vulgari discernere queunt. Male autem se gerent parochi, nec leviter deliquerint, si pueros qui hanc cognitionem sufficienter habeant sine viatico e vivis excedere permiserint, ea inepta motivatione, quod numquam ante communicaverint. Sciant enim tantam non desiderari ætatem, ut quis in articulo mortis Ssmo. viatico possit ac debeat muniri (2).

III. Parochi antequam viaticum ad infirmum deferant, perspectum habeant tum locum, tum dispositiones ægroti, ne ad indignos cum aliorum scandalo deferatur, uti eos admonet Rituale romanum, eos designans quibus dari nefas est, nisi sese prius sacra confessione purgaverint et publicæ offensionis, prout de jure, satisfecerint (3).

IV. Curandum est, nisi necessitas urgeat, ut qua fieri possit pompa ad infirmos deferatur augustissimum Sacramentum et quidem sub baldachino, vel saltem umbella, uti pro quacumque ipsius processionali delatione (4), et expressè pro viatico præceptum est. Non omittat tamen sacerdos superpelliceo et stola, saltem sub pallio, indui, et alia, prouti liceat, convenienter præstare, illud etiam curans, ut in domo, quam Salvator ipse ingredi debet, omni cultu recipiatur.

V. Sacerdos viaticum deferens meminerit Dominum cœli et terræ, quem faciem velantes adorant angeli, in manibus gestare; ideoque summa modestia ac reverentia iter percurrat, gravi incedens passu, pyxidem utraque manu tenens, atque psalmos recitans juxta Ritualis præscriptum. Sic enim comitantes ac transeuntes ad devotionem,

(1) Bened. XIV. De Syn. dioec. lib. VII, cap. 2, n. 2.
(2) Id. id. lib. VII, cap. 12, n. 1, 2, 3. (3) Rit. Rom. De commun. infirm.
(4) Cærem. Epis. lib. II, cap. 23. S. Rit. C. 7 Maii 1857.

prout debet, facile excitabit. Nisi adsit privilegium apostolicum, aperto capite incedere debet, et contraria, si ubique viget, consuetudo omnino est ab Episcopis eliminanda. Nihil quidem est quod ægre hoc ferat sacerdos, cum eodem modo et reverentia se gerant qui ipsum comitantur fideles, quos certe ipsemet reprehenderet, dum vel comitantes vel in transitu obviam exeuntes caput cooperire videret (1).

VI. Nec obliviscantur posse et debere in eadem infirmitate Sanctissimum viaticum iterum ac tertio ministrari, præsertim si ipsimet ægotantes cœlestem panem esuriant, et ab Episcopo posse puniri parochum renuentem et pio infirmi desiderio contradicentem (2). Nec jejunii naturalis lege obstringitur infirmus, cui post viaticum susceptum, iterum ministretur sacra Eucharistia, etsi in hac iteratione non formula pro illo statuta, sed quæ pro ordinaria communione utitur adhibenda sit.

VII. Etiam iis, qui senio, vel longa infirmitate laborant, quin probabile instet periculum mortis, et dummodo jejunium servare possint, nequit denegari sacra communio, præsertim si, dum valebant, frequenter ad sacram mensam accedere solebant. Hoc igitur magnum charitatis opus agant parochi, si infirmus petierit; immo eum adhortentur ut desideret ac petat. Si ægotus sacerdos fuerit, ad ædificationem fidelium præstabit, ut sacratissimam Eucharistiam qualibet hebdomada saltem suscipiat.

TITULUS V.

DE SACRAMENTO PŒNITENTIÆ.

Dives in misericordia Deus, qui cognovit figmentum nostrum (3), nec vult mortem impii, sed ut convertatur ei vivat (4), vitæ remedium contulit iis, qui sese post baptismi gratiam, in peccati servitutem tradiderunt, sacramentum videlicet pœnitentiæ, quo lapsis post baptismum beneficium mortis Christi applicatur (5). Mira certe charitatis dignatio, quod cœlestis pater filium divinæ hæreditatis prodigum, si, ad pedes ejus procidens confiteatur, «Pater peccavi,» ministri sui ore vestiri jubet stola prima (6). Quemadmodum enim nobis nasci non profuit, nisi redimi profuisset, sic neque renasci profuit illis, qui post regenerationis gratiam susceptam, concupiscentiis servientes se in

(1) R. R. loc. citat. (2) Bened. XIV. De Syn. Dioec. lib. VIII, cap. 12, n. 2.
(3) Ps. C. II, 14. (4) Ezech. XXXIII, 11.
(5) Conc. Trid. sess. XIV, cap. 1. (6) Luc. XV, 21, 22.